

ΘΕΜΑ Α

A1 Βλέπε Θεώρημα 1.1, σελ. 3, Τεύχος 3, Μαθηματικά Γ Λυκείου, Θ.Χαρμούση

A2 Βλέπε Θεώρημα 1.1, σελ. 5, Τεύχος 2, Μαθηματικά Γ Λυκείου, Θ.Χαρμούση

A3 Βλέπε σελ. 294, Τεύχος 2, Μαθηματικά Γ Λυκείου, Θ.Χαρμούση

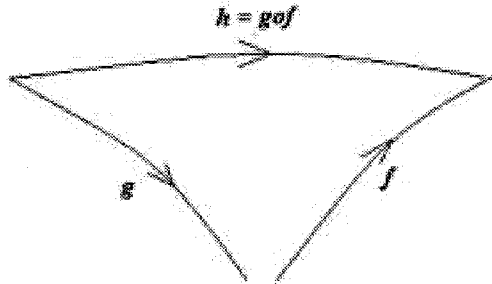
A4

α. Σωστό β. Σωστό γ. Σωστό δ. Λάθος ε. Λάθος

ΘΕΜΑ Β

$$f : (-\infty, 1] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = (x^2 - 1)^2, g : [0, +\infty) \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = \sqrt{x}$$

B1

$$D_{f \circ g} = \{x \in D_g : g(x) \in D_f\} = \{x \in [0, +\infty) : \sqrt{x} \in (-\infty, 1]\} = [0, 1]$$

$$(f \circ g)(x) = f(g(x)) = (g^2(x) - 1)^2 = (x - 1)^2$$

B2

$$h(x) = (x - 1)^2, x \in [0, 1]$$

Έστω $x_1, x_2 \in [0, 1]$ με $h(x_1) = h(x_2)$. Τότε $(x_1 - 1)^2 = (x_2 - 1)^2 \Rightarrow |x_1 - 1| = |x_2 - 1| \Rightarrow 1 - x_1 = 1 - x_2 \Rightarrow x_1 = x_2$. Άρα η h είναι "1-1"

Μας χρειάζεται το σύνολο τιμών της h , το οποίο θα αποτελεί το πεδίο ορισμού της h^{-1} και το οποίο μπορεί να προκύψει με τουλάχιστον δύο τρόπους.

Διαλέγουμε τον πιο συντηρητικό ...

Το σύνολο τιμών R_h της h , θα αποτελείται από όλους τους πραγματικούς $y \geq 0$, για τους οποίους η ως προς x εξίσωση $y = (x - 1)^2$ (1), έχει τουλάχιστον μια ρίζα $x \in [0, 1]$. (1) $\Leftrightarrow \sqrt{y} = |x - 1| \Leftrightarrow x = 1 - \sqrt{y}$

Πρέπει και αρκεί $1 - \sqrt{y} \in [0, 1] \Leftrightarrow 0 \leq y \leq 1$. Άρα $R_h = [0, 1]$.

Ένας δεύτερος τρόπος θα είναι με το Θ. Συνόλου Τιμών.

Η $h(x)$ είναι συνεχής και επειδή $h'(x) = 2(x - 1) < 0$, για κάθε $x \in (0, 1)$, η $h(x)$ θα είναι γνησίως φθίνουσα στο $[0, 1]$.

Άρα το σύνολο τιμών R_h της h θα είναι $R_h = [h(1) - h(0)] = [0, 1]$

Επομένως η h αντιστρέφεται στη συνάρτηση $h^{-1} : [0, 1] \rightarrow [0, 1]$ με τύπο

$$h^{-1}(x) = 1 - \sqrt{x}$$

$$\varphi(x) = \begin{cases} \frac{1 - \sqrt{x}}{1 - x}, & 0 \leq x < 1 \\ \frac{1}{2}, & x = 1 \end{cases} = \begin{cases} \frac{1}{1 + \sqrt{x}}, & 0 \leq x < 1 \\ \frac{1}{2}, & x = 1 \end{cases}$$

i) Η φ ως προς τη συνέχεια στο $[0, 1]$ συμπεριφέρεται όπως ο πάνω κλάδος της.

Ο κλάδος αυτός είναι συνεχής στο $[0,1)$, ως λόγος συνεχών συναρτήσεων με μη μηδενιζόμενο παρονομαστή. Άρα η φ είναι συνεχής στο $[0,1)$.

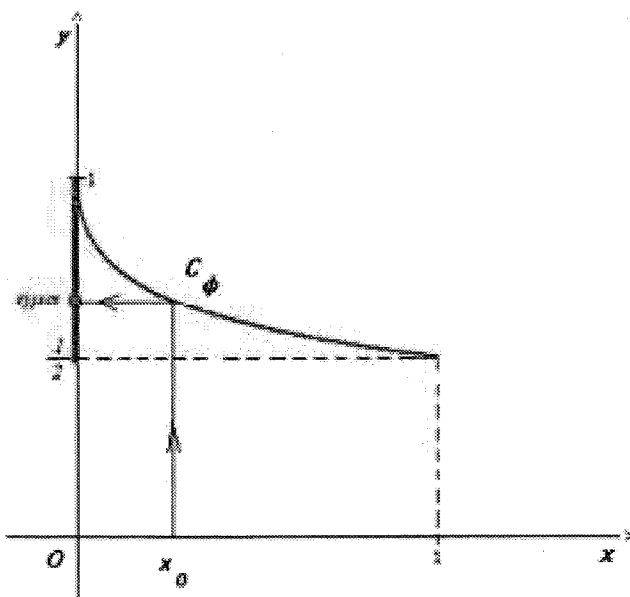
Απομένει η εξέταση της συνέχειας στο $x = 1$.

$$\lim_{x \rightarrow 1} \varphi(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1}{1 + \sqrt{x}} = \frac{1}{2} = \varphi(1)$$

Άρα η φ είναι συνεχής και στο σημείο $x = 1$, επομένως είναι συνεχής στο $[0,1]$.

Επίσης $\varphi(0) = 1 \neq \frac{1}{2} = \varphi(1)$

Επομένως πληρούνται οι προϋποθέσεις του ΘΕΤ για την φ στο $[0,1]$.

ii) Επειδή $\frac{\pi}{6} < \alpha < \frac{\pi}{2}$, έπεται ότι $\frac{1}{2} < \eta\mu\alpha < 1 \Rightarrow \varphi(1) < \eta\mu\alpha < \varphi(0)$

Επειδή η φ κατέχει την ιδιότητα της ενδιάμεσης τιμής, θα υπάρξει $x_0 \in (0,1)$ τέτοιο ώστε $\varphi(x_0) = \eta\mu\alpha$.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1

Η f είναι συνεχής στο $(-\infty, -1]$ και παραγωγίσιμη στο $(-\infty, -1)$

$$f'(x) = -2, \text{ για κάθε } x \in (-\infty, -1) \Leftrightarrow f'(x) = (-2x)' \Leftrightarrow$$

$$f(x) = -2x + c_1, \text{ για κάθε } x \in (-\infty, -1]$$

Η f είναι συνεχής στο $[-1, +\infty)$ και παραγωγίσιμη στο $(-1, +\infty)$

$$f'(x) = 3x^2 - 1, \text{ για κάθε } x \in (-1, +\infty) \Leftrightarrow f'(x) = (x^3 - x)' \Leftrightarrow$$

$$f(x) = x^3 - x + c, \text{ για κάθε } x \in [-1, +\infty) \text{ και επειδή } f(0) = 0, c = 0, \text{ άρα}$$

$$f(x) = x^3 - x, \text{ για κάθε } x \in [-1, +\infty)$$

$$\text{Επομένως } f(x) = \begin{cases} -2x + c_1, & x \leq -1 \\ x^3 - x, & -1 \leq x \end{cases}$$

$$\text{Λόγω συνέχειας της } f, 2 + c_1 = -1 + 1, c_1 = -2$$

$$\text{Τελικά } f(x) = \begin{cases} -2x - 2, & x \leq -1 \\ x^3 - x, & -1 < x \end{cases}$$

Γ2

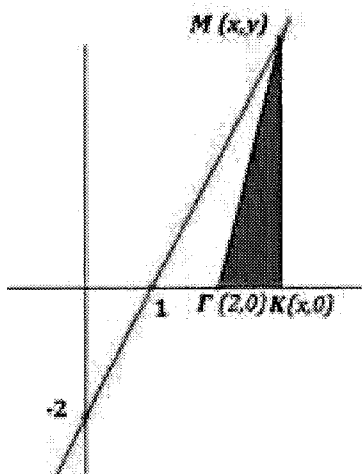
$$\varepsilon : y - f(x_0) = f'(x_0)(x - x_0) \Leftrightarrow y - (x_0^3 - x_0) = (3x_0^2 - 1)(x - x_0) \Leftrightarrow$$

$$y = (3x_0^2 - 1)x - 2x_0^3$$

$$\text{Επειδή όμως } (0, -2) \in \varepsilon, \text{ έπεται, ότι } -2 = -2x_0^3 \Leftrightarrow x_0 = 1$$

$$\text{Άρα } y = 2x - 2$$

Γ3

$$\text{Την χρονική στιγμή } t_0, \quad \frac{dx}{dt} = 2 \text{ μον/δευτ}$$

$$\frac{dE}{dt} = \frac{d\left(\frac{1}{2}(x-2)y\right)}{dt} = \frac{1}{2} \frac{d[(x-2)(2x-2)]}{dt} = \frac{1}{2} \frac{d(2x^2 - 6x + 4)}{dt}$$

$$= \frac{d(x^2 - 3x + 2)}{dt} = 2x \frac{dx}{dt} - 3 \frac{dx}{dt} = 2 \cdot 3 \cdot 2 - 3 \cdot 2$$

$$= 6 \text{ τετρ. μον/δευτ}$$

Γ4

$$\text{Εστιάζουμε την προσοχή μας στον δεύτερο προσθετέο } \frac{f(-x)}{1-x^3}$$

Καταρχήν του $x \rightarrow -\infty$, μπορούμε να θεωρήσουμε, ότι $x < -1$

$$\text{Τότε } -x > 1, \text{ οπότε } f(-x) = (-x)^3 - (-x) = -x^3 + x$$

$$\text{Άρα } \frac{f(-x)}{1-x^3} = \frac{-x^3 + x}{1-x^3} \rightarrow 1, \text{ του } x \rightarrow -\infty$$

$$\text{Συγκεντρώνουμε τώρα την προσοχή μας στον πρώτο προσθετέο } \frac{\eta\mu f(x)}{f(x)}$$

Παρατηρούμε, ότι :

$$\text{Του } x \rightarrow -\infty, \quad f(x) = -2x - 2 \rightarrow +\infty, \text{ άρα } \frac{1}{f(x)} \rightarrow 0,$$

$$\text{οπότε } \frac{\eta\mu f(x)}{f(x)} = \eta\mu f(x) \cdot \frac{1}{f(x)} \rightarrow 0, \text{ ως γινόμενο μηδενικής επί φραγμένη}$$

Αλλά και συντηρητικότερα ... του $x \rightarrow -\infty$

$$\left| \frac{\eta\mu f(x)}{f(x)} \right| = \left| \frac{\eta\mu(-2x-2)}{-2x-2} \right| = \left| \frac{\eta\mu(2x+2)}{2x+2} \right| = \frac{|\eta\mu(2x+2)|}{|2x+2|} \leq \frac{1}{|2x+2|} = \frac{1}{(+\infty)} = 0$$

Άρα από το Θ. Κιβωτισμού $\frac{\eta\mu f(x)}{f(x)} \rightarrow 0$, πάντοτε του $x \rightarrow -\infty$

$$\text{Άρα } \lim_{x \rightarrow -\infty} \left[\frac{\eta\mu f(x)}{f(x)} + \frac{f(-x)}{1-x^3} \right] = 0 + 1 = 1$$

ΘΕΜΑ Δ

$$f(x) = x - \ln x - \ln 3, x > 0$$

Δ_1

i) Η f είναι συνεχής στο $(0, +\infty)$, παραγωγίσιμη στο $(0, +\infty)$ με

$$f'(x) = 1 - \frac{1}{x} = \frac{x-1}{x}, \text{ για κάθε } x \in (0, +\infty)$$

$$f'(x) > 0 \Leftrightarrow x > 1 \text{ και } f'(x) < 0 \Leftrightarrow 0 < x < 1$$

Άρα f γνησίως αύξουσα στο $[1, +\infty)$ και γνησίως φθίνουσα στο $(0, 1]$

$$\text{Για } x = 1 \text{ η } f \text{ έχει ολικό ελάχιστο } f_{\min} = f(1) = 1 - \ln 3 = \ln \frac{e}{3} < 0$$

Η f είναι συνεχής στα διαστήματα $(0, 1]$ και $[1, +\infty)$ (0)

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = -(-\infty) = +\infty \quad (1)$$

$$f(1) = \ln \frac{e}{3} < 0 \quad (2)$$

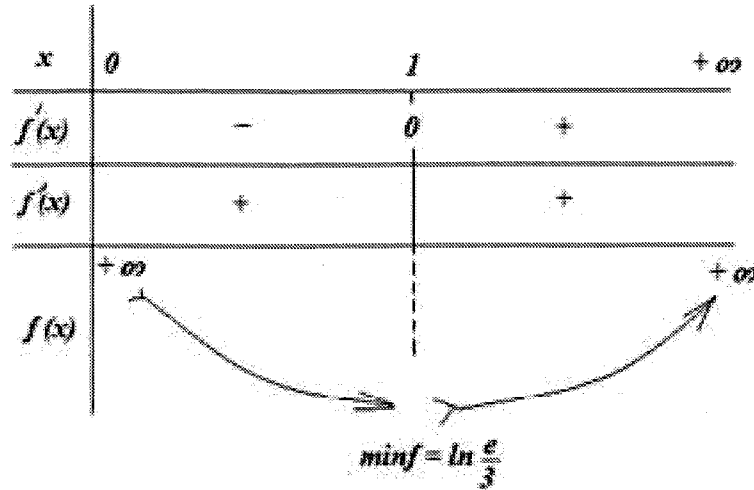
$$\lim_{x \rightarrow +\infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} x \left(1 - \frac{\ln x}{x} - \frac{\ln 3}{x} \right) = (+\infty)(1 - 0 - 0) = +\infty \quad (3)$$

Από τις (0), (1) και (2), λόγω του θεωρήματος του Bolzano η $f(x)$ θα έχει τουλάχιστον μια ρίζα x_1 στο $(0, 1)$, η οποία μάλιστα θα είναι και μοναδική, διότι η f είναι γνησίως φθίνουσα στο $(0, 1]$. Επίσης από τις (0), (2) και (3), λόγω του θεωρήματος του Bolzano η $f(x)$ θα έχει τουλάχιστον μια ρίζα x_2 στο $(1, +\infty)$, η οποία μάλιστα θα είναι και μοναδική, διότι η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(1, +\infty)$

$$ii) f''(x) = \frac{x - (x-1)}{x^2} = \frac{1}{x^2} > 0, \quad \text{για κάθε } x \in (0, +\infty)$$

Άρα η f είναι (γνήσια)κυρτή στο $(0, +\infty)$

Είναι χρήσιμο να δούμε και τον πίνακα μεταβολών

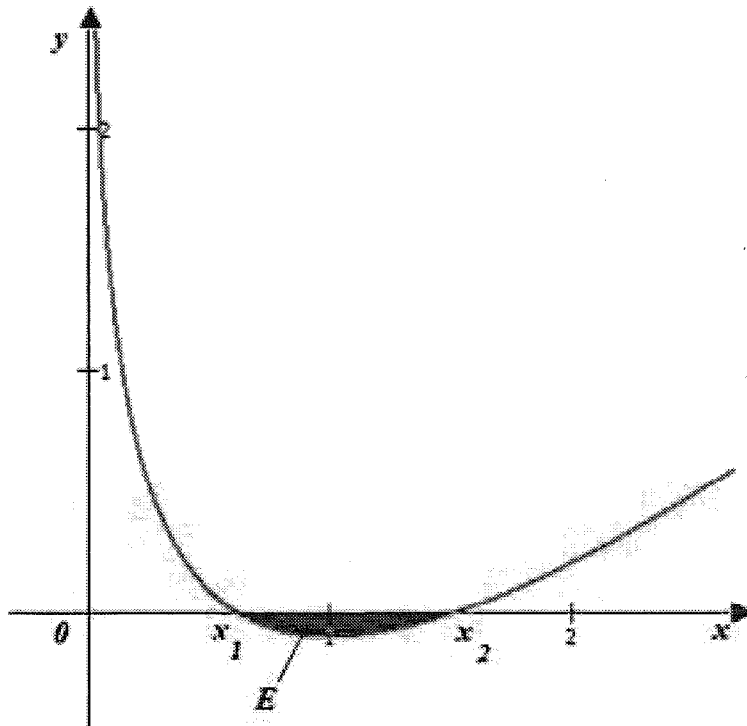

Δ_2

$$x_1 < x \leq 1 \Rightarrow f(x_1) > f(x) \Rightarrow f(x) < 0$$

$$1 \leq x < x_2 \Rightarrow f(x) < f(x_2) \Rightarrow f(x) < 0$$

Άρα για κάθε $x \in (x_1, x_2) : f(x) < 0$

$$E = - \int_{x_1}^{x_2} f(x) dx$$

$$= - \int_{x_1}^{x_2} (x - \ln x - \ln 3) dx = - \int_{x_1}^{x_2} x dx + \int_{x_1}^{x_2} \ln x dx + \ln 3 \int_{x_1}^{x_2} dx$$

$$= - \frac{x_2^2 - x_1^2}{2} + x_2 \ln x_2 - x_2 - x_1 \ln x_1 + x_1 + (x_2 - x_1) \ln 3$$

$$\text{Αλλά } f(x_1) = 0 \Rightarrow \ln x_1 = x_1 - \ln 3 \Rightarrow x_1 \ln x_1 = x_1^2 - x_1 \ln 3$$

$$\text{Όμοια } x_2 \ln x_2 = x_2^2 - x_2 \ln 3$$

$$\text{Άρα } x_2 \ln x_2 - x_1 \ln x_1 = x_2^2 - x_1^2 - (x_2 - x_1) \ln 3$$

$$\text{Άρα } E = -\frac{x_2^2 - x_1^2}{2} + x_2^2 - x_1^2 - (x_2 - x_1) = \frac{1}{2}(x_2 - x_1)(x_1 + x_2 - 2)$$

Δ_3

Επειδή για κάθε $x \in (x_1, x_2) : f(x) < 0$, αρκεί να αποδείξουμε ότι

$$x_1 < 2 - x_1 < x_2$$

$$\Leftrightarrow x_1 < 1 \text{ και } x_1 + x_2 - 2 > 0$$

Αλλά $x_1 < 1$ και από τον τύπο του εμβαδού $x_1 + x_2 - 2 > 0$ ό.έ.δ.

Δ_4

Επειδή η f είναι (γνήσια)κυρτή, η εφαπτομένη της t στο σημείο $M(x_2, 0)$ θα αφήνει την C_f πάνω από αυτήν με εξαίρεση το σημείο επαφής $M(x_2, 0)$ (Βλέπε Θ.2.4.1, σελ.277, Τεύχος 2, Μαθηματικά Γ Λυκείου, Θ.Χαρμούση)

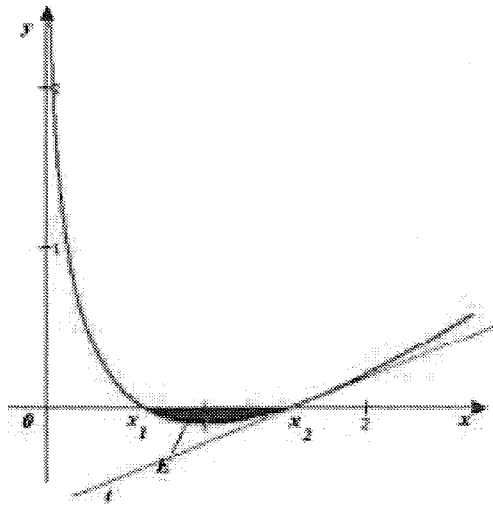
Η t θα έχει εξίσωση $y = f'(x_2)(x - x_2)$

Άρα $f(x) \geq f'(x_2)(x - x_2)$ (4) και το ίσον θα ισχύει μόνον όταν $x = x_2$

Επίσης $f(x) \geq \ln \frac{e}{3}$ (5) και το ίσον ισχύει μόνον όταν $x = 1$

Προσθέτοντας κατά μέλη τις (4) και (5) προκύπτει η καθαρή ανισότητα

$$2f(x) \geq f'(x_2)(x - x_2) + \ln \frac{e}{3} \Rightarrow 2f(x) + \ln 3 > 1 + f'(x_2)(x - x_2)$$

Άρα η εξίσωση $2f(x) + \ln 3 = 1 + f'(x_2)(x - x_2)$ δεν έχει λύση.